

B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination
Nov/Dec. -2021 (OLD COURSE)
COST ACCOUNTING - 1(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ એક બિલ્ડિંગ કોન્ટ્રાક્ટર એ રૂ. 5,00,000 ની કિંમતે એક બાંધકામનો કરાર લીધો અને 1લી, એપ્રિલ 2020 ના રોજ એ કરાર શરૂ કર્યો :

Particular	Rs.
કરાર ની જગ્યા પર ગોઠવેલી મશીનરી	30,000
સ્થળ પર મોકલેલ માલ	1,70,698
ચુકવેલી મજૂરી	1,48,750
કરાર ને લગતા સીધા ખર્ચા	6,334
કરાર ને ફાળે આવતો પરોક્ષ ખર્ચ	8,252
કરાર ની જગ્યા પરથી પરત કરેલ માલસામાન	1,098
આર્કિટેક્ટ દ્વારા પ્રમાણિત થયેલ કામ	3,90,000
કરાર અંગે મળેલ રોકડ	3,60,000
બિનપ્રમાણિત કામ (પ્રમાણિત નહીં કરેલ કામ)	9,000
31-03-2021 ના રોજ માલનો સ્ટોક	3,766
31-03-2021 ના રોજ ચૂકવવાની બાકી મજૂરી	5,380
31-03-2021 ના રોજ ચંત્રની કિંમત	22,000

રોકડ ના ધોરણે નફાના $\frac{3}{4}$ ભાગની રકમ નફા નુકસાન ખાતે લઈ જવી.

ઉપરની માહિતી પરથી કરાર ખાતું અને ચાલુ કામ ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૧ એક કોન્ટ્રાક્ટરે કોમર્સ કોલેજ માટે બિલ્ડિંગ બાંધવાનો કરાર રૂ. 3,00,000 માં લીધો અને તા.1લી, જાન્યુઆરી 2020 ના રોજ કરાર શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો. . તા.31મી ડિસેમ્બર, 2020 સુધીના ખર્ચા નીચે મુજબ કર્યા છે.

Particular	Rs.
માલસામાનનો વપરાશ	75,000
સાંચા અને યંત્રો	35,000
મજૂરી	92,500
સ્થાપના ખર્ચ	25,000
પરચુરણ ખર્ચા ઓ	13,500

રૂ. 10,000 ની કિંમતે ખરીદ કરેલા કેટલાક સાંચા અને યંત્રો કામ લાગે તેવા ન હતા આથી તરત જ રૂ. 1,500 ના નફાથી વેચી નાખ્યા. વર્ષ દરમિયાન તેને રૂ. 2,25,000 કે જે પ્રમાણિત કામની કિંમતના 90% હતા, તે મળ્યા.

તા. 31, ડિસેમ્બર 2020, ના દિવસે પ્રમાણિત નહીં કરેલા કામની કિંમત રૂ. 20,000 હતી. તેમજ તે દિવસે માલનો સ્ટોક રૂ. 10,000 નો હતો અને સાંચા અને યંત્રો ની કિંમત રૂ.8,500 આંકી હતી.

તા.૩૧મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૦ સુધીના નફાની ગણતરી કરવા માટે તેણે અંદાજ કયો કે જાન્યુઆરી, ૨૦૨૧માં કામ પૂર્ણ કરવા માટે બીજો વધુ ખર્ચ રૂ.૧૬,૫૦૦ નો થશે અને બાકી રહેલા સાંચા અને યંત્રો ની કિંમત રૂ. ૭,૫૦૦ થશે. અને પ્રમાણિત કરેલા કામની કિંમતનું જે પ્રમાણ કરાર ની કિંમત સાથે આવે તે પ્રમાણમાં પુરા કરારનો અંદાજી ચોખ્ખો નફો ૨૦૨૦ ના વર્ષના નફા-નુકસાન ખાતે લેવો. તા.૩૧ડિસેમ્બર, ૨૦૨૦ ,ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું કરાર ખાતું તૈયાર કરો અને જે નફો નફા-નુકસાન ખાતે જમા કરવાનો છે તેની ગણતરી કરી બતાવો.

પ્રશ્ન.૨ કીર્તિ લિમિટેડમાં બે ઉત્પાદન વિભાગો A અને B તથા ત્રણ સેવા વિભાગો X, Y અને Z છે. નીચેની માહિતી (૨૦) કંપનીના રેકૉર્ડ માંથી આપવામાં આવી છે.

વિગત	રકમ રૂ.
ભાડુ	૩૪,૦૦૦
સામાન્ય ખર્ચાઓ (ઉત્પાદન વિભાગને લગતા)	૧૫,૦૦૦
વીજળી બત્તી	૧૬,૦૦૦
સ્ટોસે શિરોપરી	૮,૦૦૦
યંત્ર પર ઘસારો	૪૦,૦૦૦
યંત્રનો વીમો	૨૦,૦૦૦
પરોક્ષ વેતન	૧૦,૦૦૦

અન્ય માહિતી:

વિગત	કુલ રૂ.	ઉત્પાદન વિભાગ		સેવા વિભાગ		
		A રૂ.	B રૂ.	X રૂ.	Y રૂ.	Z રૂ.
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	૮૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦	૩૦,૦૦૦	-	-	-
પરોક્ષ માલસામાન	૧૩,૩૦૦	૫,૦૦૦	૩,૦૦૦	૨,૫૦૦	૧,૫૫૦	૧,૨૫૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૧,૦૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦	-	-	-
યંત્ર ની કિંમત રૂ.	૪,૦૦,૦૦૦	૨,૦૦,૦૦૦	૧,૫૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦	૨૫,૦૦૦	૧૫,૦૦૦
પાવર ખર્ચા	૪૫,૦૦૦	૨૫,૦૦૦	૧૫,૦૦૦	-	-	૫,૦૦૦
વીજળી પોઇન્ટ્સ (સંખ્યા)	૪૦૦	૨૦૦	૧૦૦	૫૦	૨૫	૨૫
રોકેલી જગ્યા (ચો.ફૂટ)	૧,૭૦૦	૬૦૦	૫૦૦	૩૦૦	૨૦૦	૧૦૦

જો સેવા વિભાગ X, Y અને Z નો લાભ અન્ય વિભાગોને નીચે મુજબ મળે છે

Particulars	A	B	Y	Z
X વિભાગ	૩૦%	૨૦%	૨૦%	૩૦%
Y વિભાગ	૫૦%	૩૦%	-	૨૦%
Z વિભાગ	૬૦%	૪૦%	-	-

ઉપરની માહિતી પરથી

(I) જુદાજુદા વિભાગો વચ્ચે શિરોપરી ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો

(II) સેવા વિભાગના ખર્ચની ફાળવણી ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે છેવટની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૨ જાગૃતિ લિમિટેડના ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો A, B, અને C છે. ઉપરાંત બે સેવા વિભાગો X અને Y છે.

કંપનીના ચોપડામાં થી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૧ ની નીચેની માહિતી લેવામાં આવી છે.

વિગતો	ઉત્પાદન વિભાગ			સેવા વિભાગ	
	A	B	C	X	Y
પ્રત્યક્ષમજૂરી (રૂ.)	30,000	45,000	60,000	15,000	30,000
પ્રત્યક્ષ માલસામાન(રૂ.)	15,000	30,000	30,000	22,500	22,500
કર્મચારી સંખ્યા	1,500	2,250	2,250	750	750
ઇલેક્ટ્રિસિટી કિલોવોટ	6,000	4,500	3,000	1,500	1,500
વીજળી પોઈન્ટ્સ	10	16	4	6	4
ચંત્ર ની કિંમત (રૂ.)	60,000	40,000	30,000	10,000	10,000
રોકેલી જગ્યા (ચો.મી)	150	250	50	50	50

જાન્યુઆરી મહિના દરમિયાન ના ખર્ચાઓ :

વિગત	રકમ રૂ.	વિગત	રકમ રૂ.
પાવર	1,100	વીજળી ઇલેક્ટ્રિસિટી	200
સ્ટોસે શિરોપરી	800	કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ	3,000
ઘસારો	30,000	મરામત નિભાવ	6,000
ભાડું - વેરા	550	સામાન્ય શિરોપરી	12,000

સેવા વિભાગ X ના ખર્ચની ફાળવણી 5:3:2 ના પ્રમાણમાં અને સેવા વિભાગ Y ના ખર્ચની ફાળવણી પ્રત્યક્ષ મજૂરીના પ્રમાણમાં ઉત્પાદન વિભાગો A, B અને C ખાતે વહેંચણી કરો.

ઉપરની માહિતી પરથી જુદાજુદા વિભાગો વચ્ચે પરોક્ષ ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો તેમજ સેવા વિભાગની ખર્ચની ફાળવણી ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો. તેમજ દરેક ઉત્પાદન વિભાગ માટે પ્રત્યક્ષ મજૂરી ના આધારે વસૂલાતનો દર શોધો.

- પ્રશ્ન.3 (A) એક કામદાર વિજયને કાર્ય કરવા માટે 72 કલાક આપવામાં આવે છે તે કામ તે કામદારો 48 કલાકમાં પૂરું કરે છે. કારખાનામાં કલાક દીઠ વેતન દર રૂ.7 છે. જો કારખાનામાં એક વસ્તુની માલ સામાનની કિંમત રૂ.100 અને કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ કારખાના પડતરના 50 % લેખે વસુલ કરવામાં આવે છે તો તે વસ્તુની કારખાના ની પડતર નીચેની યોજના મુજબ શોધો. (૧૦)

(1) હેલ્સી વેતન પ્રથા

(2) રોવેન વેતન પ્રથા

- (B) જીઆન સિલ્ક મિલ્સ લિમિટેડ ના કામદાર વિભાગની નીચેની માહિતી પરથી છુટા થયેલા કામદારોના આધારે અને પુનઃસ્થાપિત કામદારોની સંખ્યાને આધારે મજૂર ફેરબદલી દરની ગણતરી કરો. (૦૫)

વિગત	
તા. 01-04-2020 ના રોજ કામદારોની સંખ્યા	4,380
તા. 30-04-2020 રોજ કામદારોની સંખ્યા	3,720
એપ્રિલમાં રાજીનામું આપી છુટા થયેલ કામદારોની સંખ્યા	380
એપ્રિલમાં નિવૃત્ત થયેલ કામદારોની સંખ્યા	460
એપ્રિલમાં બરતરફ થયેલા કામદારોની સંખ્યા	320
એપ્રિલમાં નવા નિમાયેલ કામદારોની સંખ્યા (વિસ્તાર યોજના ના કારણે 140 કામદારોની નિમણૂક કરવામાં આવી છે)	500

અથવા

- પ્રશ્ન.3 (A) આનંદી એ એક કામ 72 કલાકમાં પૂરું કર્યું . કલાક દીઠ વેતન દર રૂ. 10 છે. જો તેને રોવેન યોજના મુજબ કુલ રૂ.864 વેતન મળે તો હેલ્સી યોજના મુજબ શું વેતન મળે? (૧૦)

(૦૫)

(B) ટૂંકનોંધ લખો (કોઈ પણ એક)

(1) મજૂર ફેરબદલી દર

(2) પ્રત્યક્ષ મજૂરી અને પરોક્ષ મજૂરી

(3) પ્રોત્સાહક વેતન પ્રથાઓ

પ્રશ્ન.૪ ટીપીકા કંપની લિમિટેડની નીચેની માહિતી પરથી.

(૧૫)

(1) આર્થિક વર્ષની જથ્થો

(2) વરદી સપાટી

(3) ગુરુતમ સપાટી

(4) લઘુતમ સપાટી

(5) સલામતી જથ્થો

(6) ભય સપાટી ની ગણતરી કરો.

દ્વિમાસિક વપરાશ	2000 એકમો
એકમ દીઠ પડતર	રૂ. 1.00
વરદી મુકવા નો ખર્ચ	રૂ. 12
વહન ખર્ચ	20 %
માલ મેળવતા લાગતો સમય (મહત્તમ , સરેરાશ, લઘુતમ)	30-20-10 દિવસ
એક દિવસ નો વપરાશ (મહત્તમ, સરેરાશ , લઘુતમ)	45-30-15 એકમો
તાત્કાલિક ખરીદી મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય	5 દિવસ

અથવા

પ્રશ્ન.૪ (A) પુજા કંપની લિમિટેડની નીચેની માહિતી પરથી દરેક પ્રકારના માલ-સામાન માટે ફેરબદલી દર તેમજ ફેરબદલી મુદત ની ગણતરી કરો. (૧૦)

વિગત	માલસામાન અ રૂ.	માલસામાન બ રૂ
શરૂઆતનો સ્ટોક	40,000	80,000
ખરીદી	1,30,000	2,00,000
આખર સ્ટોક	20,000	40,000

(B) ટૂંકનોંધ લખો (કોઈ પણ એક).

(૦૫)

(1) આર્થિક વરદી જથ્થો

(2) પડતર એકમ અને પડતર કેન્દ્ર

(3) માલ સામાનનું ABC (અબક) વર્ગીકરણ

ENGLISH VERSION

- Q-1 A building contractor having undertaken construction work at a contract price of Rs. 5,00,000 began the execution of the work on 1st April, 2020. (20)

Particular	Rs.
Machinery installed at site	30,000
Materials sent to site	1,70,698
Labour at site	1,48,750
Direct expenses	6,334
Overhead charges allocated	8,252
Materials returned from the site	1,098
Work certified by architect	3,90,000
Cash received	3,60,000
Cost of work not yet certified	9,000
Materials on hand as at 31-03-2021	3,766
Wages accrued on 31-03-2021	5,380
Value of machinery as at 31-03-2021	22,000

$\frac{2}{3}$ of the profit of the Contract on the basis of cash received is to be transferred to Profit and Loss Account. Prepare Contract Account.

OR

- Q-1 A contractor undertook a contract to construct a building for commerce college at a price of Rs. 3,00,000. He commenced the work on 1st January, 2020 and incurred the following expenditure upto 31st December, 2020.

Particular	Rs.
Materials consumed	75,000
Plant and machinery	35,000
Wages	92,500
Establishment charges	25,000
Sundry expenses	13,500

The plant and machinery costing Rs. 10,000 was unsuited and was immediately sold at a profit of Rs.1,500. He received during the year a sum of Rs.2,25,000 being 90% of the value of the work certified.

On 31st December, 2020 the work uncertified was valued at Rs. 20,000; Material on hand was to Rs. 10,000 and Plant and Machinery was valued at Rs. 8,500.

In order to calculate the profit made on the contract to 31st December, 2020 he is estimated that further expenditure of Rs.16,500 will be required to complete the work in January, 2021 and that the residual value of Plant and Machinery will be Rs.7,500 and that he took to the credit of Profit and Loss Account for the year 2020 that proportion of the estimated net profit to be realised on the contract, when completed which the certified value of the work done bore to the contract price.

Prepare Contract account for the year ended 31st December, 2020. Show your calculations of the profit to be credited to Profit and Loss Account for the year.

- Q-2 Kirti Manufacturing Co. Ltd. has two Production Departments A and B and three Service Departments X, Y and Z. (20)

The Following figures for the year ended on 31-03-2020 are as under.

Particulars	Amt. Rs.
Rent and Rates	34,000
General Expenses (relating to Production Depts.)	15,000
Lighting	16,000
Stores Overheads	8,000
Depreciation on Machineries	40,000
Insurance of Machineries	20,000
Indirect Wages	10,000

Other information:

Particulars	Total Amt. Rs.	Production Departments		Service Departments		
		A Rs.	B Rs.	X Rs.	Y Rs.	Z Rs.
Direct Material	80,000	50,000	30,000	-	-	-
Indirect Materials	13,300	5,000	3,000	2,500	1,550	1,250
Direct Wages	1,00,000	60,000	40,000	-	-	-
Cost of Machineries	4,00,000	2,00,000	1,50,000	10,000	25,000	15,000
Power Expenses	45,000	25,000	15,000	-	-	5,000
Light Points (Nos.)	400	200	100	50	25	25
Area Occupied (in sq.mts.)	1,700	600	500	300	200	100

The expense of service Dept. D and E, are allocated as follows:

Particulars	A	B	Y	Z
Dept. X	30%	20%	20%	30%
Dept. Y	50%	30%	-	20%
Dept. Z	60%	40%	-	-

Prepare:

- (I) statement of distribution of overheads to various departments.
- (II) statement of distribution of expenses of service departments to production departments.

OR

Q-2 The Jagruti Ltd. supplied you the following information for the month ending January, 2021. A, B, and C are Production Departments, where X and Y Service Departments.

Particulars	Production Departments			Service Departments	
	A	B	C	X	Y
Direct wages Rs.	30,000	45,000	60,000	15,000	30,000
Direct material Rs.	15,000	30,000	30,000	22,500	22,500
Employees (Nos.)	1,500	2,250	2,250	750	750
Light point (Nos.)	10	16	4	6	4
Space Occupied (sq.ft.)	150	250	50	50	50
Electricity (Kwh.)	6,000	4,500	3,000	1,500	1,500
Cost of Machinery (Rs.)	60,000	40,000	30,000	10,000	10,000

Expenses for the month were:

Particulars	Amt. Rs.	Particulars	Amt. Rs.
Power	1,100	Electricity	200
Stores expenses	800	Staff welfare expenses	3,000
Depreciation	30,000	Repairing	6,000
Rent and Taxes	550	General expenses	12,000

Apportion expenses of department X in the ratio of 5:3:2 and that of department Y in the proportion to direct wages to department A, B and C respectively.

Prepare a statement showing :

- (1) Distribution of overheads to various department and
- (2) Distribution of expenses of service department to production departments and

Determine Rate of Overheads on the basis of direct labour.

- Q-3 (A) Workman Vijay was allowed 72 hours to complete a job on daily time wages and completed the job in actual 48 hours. His time wages is Rs. 7 per hour. Material cost of a product is Rs. 100 and factory overheads are recovered at 50 % of Prime Cost. Calculate the factory cost of product under following wage methods. (10)
- (i) HALSEY WAGE PLAN
 - (ii) ROWAN WAGE PLAN
- (B) From the Following information available from the personnel department of Jiaan Silk Mills Ltd. Calculate Labour Turnover Rate on the basis of:. (05)
- (1) Separation Method
 - (2) Replacement Method

Particulars	
No. of workers on 01-04-2020	4380
No. of workers on 30-04-2020	3720
During the month of April,2020:	
No. of workers resigned	380
No. of workers retired	460
No. of workers dismissed	320
No. of workers newly appointed (of which 140 workers were taken under expansion plan)	500

OR

- Q-3 (A) Anandi has taken 72 hours to complete a job. (10)
The wage rate per hour is Rs.10. If she has received Rs.864 as total wages according to Rowan Plan, what would be the amount of wages earned by him according to Halsey Plan?

- (B) Write a short note (Any one) (05)
(1) Labour Turnover Rate
(2) Direct Labour and Indirect Labour
(3) Incentive Wage systems

- Q-4 From the following information of Deepika Co. Ltd. (15)
Find out :

- (1) Economic Ordering Quantity
(2) Re-Ordering level
(3) Maximum stock level
(4) Minimum stock level
(5) Safety Stock
(6) Danger level

Bi-monthly Consumption	2000 Units
Cost per Unit	Rs. 1.00
Cost of placing an order	Rs. 12
Carrying Cost	20 %
Lead time (Maximum, Average & Minimum)	30-20-10 Days
Daily Consumption (Maximum, Average & Minimum)	45-30-15 Units
Maximum time of emergency procurement	5 Days

OR

- Q-4 (A) From the following information of the Pooja Co.Ltd. calculate Inventory Turnover Ratio (10)
and Turnover period.

Particulars	Materials A Rs.	Materials B Rs.
Opening stock	40,000	80,000
Purchases	1,30,000	2,00,000
Closing Stock	20,000	40,000

- (B) Write a short note (Any one) (05)
(1) Economic Ordering Quantity
(2) Cost Unit and Cost Center
(3) ABC Classification of Material
